

Cinayette Katilin Durumu

“Madem filân adamın ölmesi filân vakitte mukadderdir. Cüz’î ihtiyârıyla silah atan adamın ne kabahati var? Atmasaydı yine ölecekti.” iddiasına cevap:

Cenâb-ı Hak bu âlemde hikmetiyle, her müsebbebi bir sebebe bağlamıştır. Bu hakikat, kaderin sebeple müsebbebe bir taallûk ettiği, şeklinde ifâde edilmiştir. Meselâ, bir çocuk müsebbeb, anne ve babası ise sebeptir. Cenâb-ı Hak o çocuğun yaratılmasını o anne ve babadan takdir etmiştir.

İşte **Cebriye**, sebeple müsebbebe ayrı birer kader tevehhüm etmekte, yâni ebeveyn ile çocuğu ayrı ayrı nazara almaktadır. Bunun neticesi olarak, dünyaya gelmiş bulunan bir çocuk için, mademki onun kaderi dünyaya gelmektir. Ebeveyni olmasa da o çocuk dünyaya gelirdi, gibi hatâlı bir fikre sapmaktadır. Mûtezile ise sebeplere tesir vererek, ebeveyni olmasaydı o çocuk dünyaya gelmezdi, gibi yine bâtil bir fikir ileri sürmektedir.

Ehl-i Sünnet âlimleri, kaderin sebeple müsebbebe bir baktığını ve sebeplerin yokluğu farzedil diğinde müsebbeb için bir şey söylenemeyeceğini ifâde etmişlerdir. Yâni, yukarıdaki misâl için, *“eğer sözkonusu ebeveyn olmasaydı çocuk dünyaya gelir miydi?”* sorusuna Ehl-i Sünnet âlimlerinin cevabı, *“Ne olacağı bizce meçhûldür.”* şeklindedir. Zira ortada bir vak’a vardır. Sözkonusu çocuk, o ebeveyninden dünyaya gelmiştir. Ebeveynin yokluğu farzedilince, çocuğun dünyaya gelip gelmeyeceğine nasıl hükmedilecektir? Cenâb-ı Hakk’ın o çocuğu bir başka ebeveyninden dünyaya gönderip göndermeyeceği hakkında bir tahmin yürütülemez.

Diğer bir misâl:

Birisi Erzurum’dan, diğeri İstanbul’dan gelen iki kişinin Ankara’da buluştuklarını farzediniz. Bunlardan birisi, **Mûtezile** görüşüne uygun olarak, *“Buraya gelmeseydik görüşemezdik.”* diğeri ise **Cebriye** görüşü istikametinde, *“Kaderde, görüşmemiz yazılmıştır. Buraya gelmeseydik de görüşürdük.”* dese, her iki ifâde de hatalı ve bâtildir. Ortada bir buluşma vardır ve bu hâdise daha meydana gelmeden, Cenâb-ı Hakk’ın malûmudur. O hâlde kader, söz konusu iki kişinin o mekân ve zamanda buluşmalarıdır. Onların Ankara’ya gitmemeleri farzedildiğinde, bir başka yerde buluşup buluşamayacakları hususunda hiçbir şey söylenemez.

İşte, bu iki misâl gibi, bir adamın ateş etmesiyle diğerrinin ölmesi hâdisesinde de kader sebeple müsebbebe bir bakmaktadır. Ortada bir öldürme hâdisesi vardır ve bu hâdise daha meydana gelmeden Cenâb-ı Hak tarafından bilinmektedir. Dolayısıyla, kader, birinin ateş etmesiyle diğerrinin ölmesi şeklindedir. Adamın ateş etmediği farzedilince, mevcut hâdisenin bir tarafı, yâni sebep yönü, yok kabul edilmektedir. Bu durumda karşı taraf hakkında hiçbir şey söylenemez. Öldürme

olayında katilin kabahati Cenâb-ı Hakk'ın yasakladığı öldürme fiiline teşebbüs etmesi ve ölüme sebep olmasıdır.

Şunu da ifade edelim ki, günümüzde trafik kazalarından dolayı çok sayına insan vefat etmektedir. Ciddi araştırmalar ve yaşanan tecrübeler sonunda ortaya çıkmış olan bu kuralların doğruluğunda tüm insanlık ittifak etmişlerdir.

Bu kuralları ihmal ve ihlal ederek ölenler “*hükmi şehit*” sayılmadığı gibi, gerek kendinin ve gerekse başka insanların ölümüne sebep olanlar büyük bir vebalaltındadırlar. Hız sınırı belirlenmiş olan yerlerde bu sınırı aşan sürücülerin ölümü bir nevi intihar gibi kabul edilmektedir ve başkasının ölümüne sebep olmuşsa ondan da mesuldür.

Suudi Arabistan'da toplanan Fıkıh Meclisi'nde trafik kurallarını ihlal ederek kaza yapanların manevi mükâfatları söz konusu olmayacağına ve başkasının ölümüne sebebiyetten dolayı da sorumlu olacağına hüküm verilmiştir. Bir ayette mealen şöyle buyrulur:

“... Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayınız...” (Bakar, 2/195)

Demekki, bu kurallara uymayanlar hem kendilerini hem de başkalarını tehlikeye atmaktadır. Araba kullananlar, mutlaka trafik kurallarına uymalı, böylece dünyevi ve uhrevi mes'uliyetten kurtulmalıdırlar.